

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Polen anerkender 15 minoritetssprog

 Af [Ole Stig Andersen](#) 21. marts 2009 • I kategorien [Sprogpolitik](#) •

Polen har ratificeret [Den Europæiske Pagt om Regionale eller Minoritetssprog](#) til ikrafttræden 1. juni 2010. Traktaten blev indstiftet i 1992 af Europarådet til beskyttelse og fremme af Europas mindretalssprog. Indvandrersprog er ikke omfattet af traktaten.

Polen bliver det 24. af Europarådets 47 medlemslande som stadfæster traktaten. Den komplette liste over de lande der har tiltrådt den og hvilke mindretalssprog den omfatter, findes [her](#).

Polen anerkender 15 mindretalssprog og tildeler dem allesammen traktatens "højeste grad af beskyttelse":

- **1 regionalt sprog:** *kasjubisk*
- **10 nationale mindretalssprog:** *armensk, hebraisk, hviderussisk, jiddish, litauisk, russisk, slovakisk, tjekkisk, tysk og ukrainsk*
- **4 etniske mindretalssprog:** *karaim, lemisk, romani og tatar*

Fem af sprogene, *armensk, hebraisk, jiddish, karaim* og *romani* betegnes som ikke-territoriale sprog, de tales ikke noget bestemt sted i landet.

Tre af sprogene, *kasjubisk, lemisk* og *karaim* er vist kendt af de færreste, så lidt om dem her.

Kasjubisk

Kasjubisk er et vestslavisk sprog, nært beslægtet med polsk.

Der er omkring 100.000 kasjubier, og ifølge den polske folketælling tales sproget af omkring 50.000. Men andre kilder opgiver meget mindre tal, mindre end 5.000. Det tales i egnen omkring Gdansk, og tidligere kaldtes det også pommersk. (Pommern betyder "ved havet")

Polens statsminister, [Donald Tusk](#), er [kaszubi](#), og det samme var Günther Grass' mor. Der er en [wikipedia på kaszëbi](#). Se også [her](#). Kortet her nedenunder stammer fra det katalanske minoritetssprogsnetværk [Mercator](#) der har mange lignende kort fra hele Europa.

Kasjubi

Lemisk

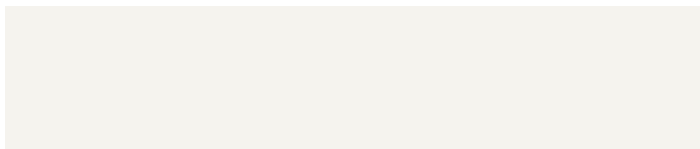
Lemisk er et østslavisk sprog, nært beslægtet med ukrainsk. Der er en 60-70.000 lemker i Polen. Deres oprindelige hjemegn er ved grænsen til Ukraine og Slovakiet hvor der også er et lemisk mindretal. Både i Polen og Ukraine blev lemkerne udsat for de folkedrabsdeportationer der var en integreret del af kommunistlandenes etniske politik.

Godt nok var Andy Warhol født i USA, men han var af lemisk afstamning, og i hans mors fødeby Medzilaborce i Slovakiet er der et lille [museum](#) for ham.

Lemisk er en dialekt af et østslavisk sprog med mange navne, *karpatisk, ruthensk, rusinsk, rusnak* og dialekterne *bojkisk* og *hutul*, som taltes i Polen, Slovakiet, Ukraine, Ungarn og Jugoslavien. Ofte har det været opfattet som en slags ukrainsk, både af ruthenerne selv og af andre. Måske er den rusinske identitet snarere religiøs end sprogligt-national. De [ruthenske katolikker](#) er en ortodoks kirke, men anerkender paven i Roms overhøjhed.

Efter kommunismens sammenbrud mødtes repræsentanter for de forskellige rusinske dialekter til en [sprogkongres](#) i [Bardejov](#) i Slovakiet i 1992 hvor de vedtog de første retningslinjer for udvikling af et fælles ruthensk skriftsprog. I provinsen Vojvodina i Serbien har rusinsk haft de bedste vilkår, her er der rusinske medier, og man kan tage en uddannelse på ruthensk hele vejen op til universitetsniveau.

Lemker i USA driver en omfattende [hjemmeside](#). Kortet nedenfor er fra [Canadian Lemko Association](#).

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk
4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Sprogpolitik'

Den belgiske sprogrænse – en gordisk knude
 Finsk-ugrisk identitet
 Svensk kamp mod engelsk sprogimperialisme
 Eskimoisk i Fjernøsten

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?
 Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish
 Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet
 Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
 Monica Scheuer til Jødiske efternavne
 jane til Jødiske efternavne
 InglÉS til Sprogene i Mozambique
 Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?
 Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?
 Henrik Klindt-Jensen til Ded borrihjolmska måled

Artikler om

Lemkisk oprindelige udbredelse.

Karaim

[Karaim](#) er et tyrkisk sprog lige som tatar der også er et af de nu anerkendte 15 minoritetssprog i Polen. Karaim er nært beslægtet med de tyrkiske sprog der tales i Nordkaukasus, altså *karatjaj*, *balkar* og *kumyk*. Polens (og Litauens) karaiter blev importeret fra Krim for over sekshundrede år siden.

Men selv om de etnisk er tyrkere, er [karaiterne en jødisk sekt](#). Sproget kan sammenlignes med jiddish der er en tysk dialekt med hebraiske indslag, som dels skrives med latinske bogstaver, dels med hebraiske. På samme måde skrives karaim dels med latinske (og kyrilliske) bogstaver, dels med hebraiske.

Der findes en omfattende religiøs karaitisk litteratur, men som taleprog er det er næsten uddødt. I dag lever langt størsteparten af verdens 30-40.000 karaiter i Israel, og næsten hele resten i USA. I Polen og Ukraine er der antagelig ingen tilbage der taler sproget, i Litauen måske et halvhundrede stykker.

Læs også:

1. [Slovakisk sproglov vækker protester](#) Slovakiet har revideret sin sproglov med nye bestemmelser som er designet til at skabe alvorlige problemer for landets store ungarske mindretal. Loven regulerer staten og de lokale myndigheders...
2. [Uyghur language](#) [Maskinoversættelse til dansk her] East Turkestan (Chinese: 新疆 (Xinjiang) The uproar of Uyghurs against the Chinese administration in summer 2009 caused for the first time a bigger response among journalists...
3. [Balkarerne – Deportationsdag 8. marts](#) Deportation, tilbagekomst og rehabilitering Europas højeste bjerg, Elbrus, 5.642 m, ligger i Balkarien og er med sine to toppe et nationalt symbol Den 8. og 9. marts 1944 blev den...
4. [Ukrainsk og russisk](#) Ternopil er på størrelse med Århus og ligger i Galicien i det vestlige Ukraine Ternopil er en by i Ukraine – men IKKE den, hvor et atomkraftværk i 1986 skabte...

Tagget med: aktuelle sprog, armensk, baltiske sprog, karaim, kasjubisk, lemisk, litauisk, minoriteter, Polen, russisk, slaviske sprog, slovakisk, Sproggeografi, sprogekort, Sprogpolitik, tjekkisk, tyrkisk, tyrkiske sprog, tysk, ukrainsk

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk
 Biblen bogstaver børn Danmark **Dansk** Dialekter
 engelsk esperanto Formidling fransk identitet
 konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk **Ord**
 ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion
 romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi
 sprogekort **Sprogpolitik** sprogteknologi
 svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale
 Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	Bogstavlyd
juni 2012	Dansk sprognavn
maj 2012	Den danske ordbog
april 2012	Dialekt.dk
marts 2012	dk.kultur.sprog
februar 2012	Korpus.dk
januar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
december 2011	Ordbog over det danske sprog
november 2011	Ordned. Dansk sprog i ordbøger og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	Ø (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	

[september 2009](#)

[august 2009](#)

[juli 2009](#)

[juni 2009](#)

[maj 2009](#)

[april 2009](#)

[marts 2009](#)

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.